

[Bo Kristensen.]

gymnasiel linje, hvor han ikke får løn. Det er for mig meget væsentligt at trække det så skarpt op på dette tidspunkt, at vi ikke kan gå med til at gennemføre en løn for basisåret, men i stedet ønsker en stipendiemulighed, fordi det skal stå parallelt med gymnasiel linje, hvor man ikke kan udbetale løn, men hvor man gennemfører stipendiemuligheden. Jeg mener, man i udvalget netop skal arbejde for, at grænserne for at få mulighed for stipendier hæves, således at vi får bragt denne situation up to date.

Dette basisår vil give en anden social ulighed, nemlig mellem dem under den eksisterende lærlingeordning og dem med det nye basisår. Hvis man gennemfører en ordning med løn, vil der naturligt være mulighed for, at de bliver stillet lige. På den anden side vil vi jo i alle tilfælde komme ud for det problem, om vi skal gennemføre en bedre aflønning af lærlingene i tiden efter basisåret, fordi disse mennesker er bedre rustet efter dette basisår.

Derfor må jeg lægge vægt på, at denne lovgivning, hvis den skal have nogen effekt i fremtiden, gennemføres i en hurtigere takt, end der her er foreslået, således at vi hurtigere kommer af med den nuværende lærlingeuddannelse uden en basisuddannelse, end der er lagt op til i lovforslaget.

Robert Christensen: Det lovforslag, vi nu behandler, er jo et forslag om forsøgsuddannelser. Det er måske ikke umuligt, at denne forsøgsuddannelse kan udvikle sig med tiden til at blive en ny eller en anden form for lærlingeuddannelse. Men det er sådan set ikke det, vi tager stilling til ved første behandling af dette lovforslag, for den gamle lærlingelov, vi har, skal jo løbe videre, og jeg forstår lovforslaget og bemærkningerne sådan, at den i hvert fald skal løbe videre til 1978-79. Derfor er det vel ikke særlig pædagogisk — det er jo et uddannelsesforslag — at begynde at kritisere den gældende lærlingelov, så jeg vil koncentrere mig om at sige noget om de fordele, jeg mener der er ved forsøgsuddannelsen. At det så samtidig kommer til indirekte at virke som en kritik af den nuværende lærlingeuddannelse, er noget helt andet.

Vi ser nogle fordele ved forslaget til en ny

forsøgsuddannelse, og en af de mest iøjnefaldende fordele er, at den udskyder det endelige erhvervsvalg et stykke tid, idet det, eleverne skal i første omgang, er at vælge sig ind i et større område med en basisuddannelse, og derfra kan de så vifte sig ud til forskellige specialuddannelser. Det vil sige, at de ikke kommer til at foretage det endelige valg, før de har et sådant kendskab til erhvervsområdet, at chancen for at vælge rigtigt er større, end vi er vant til.

Vi ser også den fordel ved det, at det giver en lettere adgang til skift undervejs i uddannelsen, end vi hidtil har kendt. Og når de engang er færdige, så giver det en lettere adgang til omskoling, idet de i hvert fald vil få nemt ved at skoles om til et andet speciale inden for det store erhvervsområde. Vi ser, at den almene uddannelse, der ligger i det nye system, giver en lettere adgang til en senere videreuddannelse, og det er nok noget af det, vi skal vænne os til i vort fremtidige uddannelsessystem, at den egentlige begyndelsesuddannelse måske ikke skal være alt for langvarig, da den hyppigt skal suppleres op med videreuddannelse.

Jeg vil gerne sige om de almene fag, der skal lægges ind i det, at her er vi fuldstændig enige i, at eleverne skal have almene fag i erhvervs- og samfundsorienteringen. De skal ikke alene kende deres erhverv. Vi skal i fremtiden ikke bare uddanne mennesker til at udføre et stykke fagligt arbejde, vi skal også uddanne mennesker til at være borgere i et samfund.

Vi anerkender også, at disse almene fag må have et sådant indhold, at de kvalificerer til at gå videre til en uddannelse efter basisuddannelsen, hvis eleverne ønsker det. Jeg vil gerne spørge ministeren — hvis det ikke er muligt, så forlanger jeg ikke noget svar her, men vi kan få det i udvalget — kan det også tænkes, at man kan lægge tilvalgsmuligheder ind i denne uddannelse, sådan at den del af eleverne, der ønsker det, kan vælge sig tilvalgsfag som matematik, naturfag og fremmedsprog, sådan at de, når de engang er færdige med denne uddannelse, har de redskabsfag, der skal til for at begynde en boglig uddannelse? Jeg tænker på en af de efterhånden mange mellemteknikeruddannelser, vi har. Det synes jeg i hvert fald vil være rigtigt, at der er den mulighed for tilvalgsfag.